

Szlak pieszy Grunwaldzki: Grunwald – Bądzyn.

Długość szlaku: 98.10 km, szlak oznakowany jest w terenie kolorem czerwonym
Administratorem szlaku jest Warmińsko – Mazurski oddział PTTK.

Na terenie Welskiego Parku Krajobrazowego szlak biegnie przez Turzę Małą, Prętki, Koty, Jeleń, Wąpielsk, Ciechanówko, Chełsty, Kurojady, Lidzbark.

Podążając wyznaczonym szlakiem na teren Welskiego Parku Krajobrazowego wejdziemy po przejściu 48.3 km w miejscowości Turza Mała.

Jest to średniej wielkości miejscowość położona przy wschodniej granicy Welskiego Parku Krajobrazowego. Wieś posiada asfaltowe połączenie z Płońnicą (4 km) i Koszelewami (6,5 km) oraz częściowo piaszczyste połączenie z Lidzbarkiem Welskim (9 km). Pochodzenie nazwy miejscowości kojarzone jest z turem, przodkiem bydła domowego, lub turzycą rośliną rosnącą na podmokłych i bagiennych terenach. Powstanie osady datuje się na XIV. Pierwsza wzmianka o jej istnieniu zachowała się w aktach Rady Miasta w Działdowie z 1415 roku. Na szczególną uwagę zasługuje okazały pałac usytuowany nad niewielką rzeczką Płońniczanką. Pałac ten został wybudowany w latach osiemdziesiątych XIX wieku w stylu renesansu północnego przez ówczesnego właściciela majątku Fridricha von Kownatzkiego.

Kolejną wsią na trasie szlaku są Prętki we wsi tej jest pomnikowa aleja drzew w skład, której wchodzi ponad 180 drzew głównie klonów i lip. Podążając dalej szlakiem przechodzimy przez mały most na Płońniczance. Idąc dalej w stronę lasu po pewnym czasie dochodzimy do znajdującego się po lewej stronie drogi kamienia. Kamień ten wyznacza historyczną granicę pomiędzy Prusami Wschodnimi i Zachodnimi, a obecnie granicę pomiędzy Gminą Płońnica i Lidzbark. Po przejściu ok. 400 m dochodzimy do mostu na rzece Wel we wsi Koty. Koty to wieś założona w XV wieku we wsi zlokalizowany był folwark należący do wójtostwa krzyżackiego oraz nieistniejący w obecnej chwili młyn wodny. Z mostu kierujemy się w lewo. Na końcu wsi widzimy kapliczkę przed którą skręcamy w prawo i idziemy piaszczystą drogą w kierunku Jelenia. Po przejściu około 4 km docieramy do Jelenia jest to wieś położona nad jeziorem o tej samej nazwie. Wieś powstała w 1410 r i wchodziła w skład wójtostwa lidzbarskiego. W Jeleniu swą siedzibę ma Welski Park Krajobrazowy powstały w 1995 r celem powołania parku jest ochrona meandrującej rzeki Wel wraz z jej doliną która posiada naturalny charakter w małym stopniu przekształcony przez człowieka. W siedzibie Parku zlokalizowane są dwa muzea: Muzeum Przyrody w którym możemy zobaczyć z bliska gatunki zwierząt występujące na terenie parku oraz Muzeum Etnograficzne im. Edwarda Klemensa. W muzeum etnograficznym zebranych jest ponad 200 eksponatów wykorzystywanych niegdyś w gospodarstwach domowych. Muzea te otwarte są dla zwiedzających od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 15:00. W dalszą podróż kierujemy się do Wąpierska. Po przejściu ok. 1 km dochodzimy do kościoła i skręcamy w gruntową drogę w lewo. Po przejściu ok. 2,5 km dochodzimy do Rezerwatu Przyrody Bagno Koziana jest to rezerwat ornitologiczny na terenie którego kolonie lęgową miały miewy śmieszki obecnie ze względu na naturalną sukcesję roślinności krzewiastej teren ten stopniowo zarasta. Idąc dalej dochodzimy do wsi Ciechanówko i kapliczki na skraju skrzyżowania dalej idziemy prosto przez skrzyżowanie i po przejściu kolejnych 2 km dochodzimy do doliny rzeki Wel kierujemy się w dół do wsi Chełsty szlak skręca przed mostem w lewo i prowadzi do wsi Kurojady we wsi tej jest ośrodek wypoczynkowy oraz młyn, który obecnie przekształcony jest na elektrownię wodną. W Kurojadach przechodzimy przez most na drugą stronę rzeki po przejściu ok. 300 m kierujemy się w lewo duktem leśnym po przejściu kolejnych 3 km docieramy do Lidzbarka. Przechodząc kolejno przez dwa mosty na rzece Wel kierujemy się do centrum miasta a następnie na słomiany rynek skręcając w

prawy wejdziemy na ul. Sądową gdzie swą siedzibę mają władze Gminy Lidzbark. Lidzbark założono w 1301 roku. Po nadaniu ziemi chełmińsko-michałowskiej Krzyżakom w 1303 roku zbudowano tu zamek i ufortyfikowane miasto. Godne zobaczenia są zabytki: kościół św. Wojciecha (patron miasta), pozostałości gotyckiej baszty zamkowej z XIV w, kościół ewangelicko-augsburski z 1829 r. W Lidzbarku warto zwiedzić Muzeum Pożarnictwa. Po minięciu siedziby Urzędu Gminy po przejściu 100 m dochodzimy do schodów prowadzących w dół do J. Lidzbarskiego następnie kierujemy się w lewo wzdłuż brzegu jeziora promenadą. Po lewej stronie kolejna pomnikowa aleja składająca się z ponad 300 drzew przewagę gatunkową stanowią lipy drobnolistne oraz klony. Dochodząc do końca promenady opuszczamy teren Welskiego Parku Krajobrazowego w dalszą drogę kierujemy się podążając za oznaczeniami szlaku.